

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO UPRAVE

KLASA: 013-01/11-01/75

URBROJ: 515-02-02/1-11-2

Zagreb, 20. listopada 2011.

 REPUBLIKA HRVATSKA
 613 Državni ured za reviziju
 Zagreb, Tkalošćeva 19

Primljeno: 25.10.2011.	
Klasifikacijski oznaka	011-02/11-02/1
Uredni broj	515-02-02/1-11-2

DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU ✓

Predmet: Primjena Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe,
- mišljenje, daje se

Slijedom vašeg dopisa dostavljenog aktom Klasa: 011-02/11-02/1, Ubroj: 613-01-01-11-14 od 17. listopada 2011. godine, u kojem se navodi kako ste tijekom obavljanja revizije financijskih izvještaja i poslovanja političkih stranaka za 2010. godinu, utvrdili da većina političkih stranaka koristi poslovne prostore na temelju ugovora zaključenih s lokalnim jedinicama, bez naknade, te da su isti u pravilu zaključeni prije donošenja Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata i Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, te u odnosu na odredbu članka 15. Zakona o financiranju političkih stranaka nezavisnih lista i kandidata koji je bio na snazi u 2010. godini i odredbu članka 22. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, koji je na snazi od ožujka 2011. godine, tražiti mišljenje o tome je li korištenje poslovnog prostora dobivenog na korištenje od lokalnih jedinica, bez naknade, oblik financiranja političkih stranaka iz zabranjenih izvora, dajemo slijedeće mišljenje:

Člankom 2. stavkom 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe („Narodne novine“ broj 24/11. i 61/11.) propisano je da se političke stranke, nezavisni zastupnici, zastupnici nacionalnih manjina i nezavisni članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu financirati iz sredstava državnog proračuna, kao i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom.

Člankom 1. stavkom 3. rečenog Zakona propisano je, pored ostalog, da se financiranjem u smislu ovoga Zakona, smatra stjecanje financijskih sredstava te pružanje usluga ili davanje proizvoda bez naplate, u svrhu potpore i promicanja političkog djelovanja političkih stranaka.

Što se tiče načina financiranja političkih stranaka od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Zakonom je predviđeno da se u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka, koja se isplaćuju na žiro račun političke stranke tromjesečno u jednakim iznosima, te da se iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave isplaćuje naknada troškova izborne promidžbe, koja se isplaćuje na poseban račun političke stranke otvoren za financiranje troškova izborne promidžbe.

Redovito godišnje financiranje političkih stranaka iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uređeno je odredbama članka 3. do 8. Zakona, kojima se utvrđuje obveza jedinica lokalne i područne regionalne samouprave da u proračunu osiguraju sredstva za redovito godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih članova predstavničkih tijela tih jedinica, utvrđuje se da pravo na redovito godišnje financiranje iz proračuna imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu i nezavisni članovi predstavničkih tijela izabrani s nezavisnih lista, te se uređuje pitanje načina raspoređivanja i isplate tih sredstava, kao i postupanje sa neutrošenim financijskim sredstvima dobivenim iz proračuna.

Naknada troškova izborne promidžbe iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, uređena je člankom 18. Zakona, kojim se utvrđuje da pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju političke stranke i nezavisne liste koje na izborima za članove predstavničkih tijela tih jedinica dobiju najmanje jednog člana predstavničkog tijela, te kandidati koji na izborima za općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i gradonačelnica Grada Zagreba i njihove zamjenike dobiju najmanje 10% važećih glasova birača od ukupnog broja birača koji su izašli na izbore, te se uređuje pitanje utvrđivanja visine naknade troškova izborne promidžbe, načina raspoređivanja i isplate.

Obzirom da se sukladno citiranom članku 2. rečenog Zakona, političke stranke mogu financirati iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom, a način i uvjeti financiranja iz proračuna, sukladno rečenom Zakonu, uključuju samo redovito godišnje financiranje i isplatu naknade troškova izborne promidžbe, sukladno spomenutim odredbama članka 3. do 8. te članka 18. Zakona, držimo da bi svaki drugi način financiranja političkih stranaka od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (kao što je npr. davanje donacija u obliku novca, proizvoda ili usluga) bio suprotan odredbama ovoga Zakona.

Nadalje, člankom 16. stavkom 4. rečenog Zakona, propisano je, pored ostalog da je za potrebe izborne promidžbe zabranjeno korištenje uredskih prostorija i uredske opreme jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim osobama na koje se odnose posebni propisi o šticećenim osobama.

Člankom 22. Zakona, propisuju se zabranjeni izvori financiranja, te je stavkom 1. podstavkom 2. propisano, pored ostalog, da se zabranjuje financiranje političkih stranaka od strane državnih tijela, javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u kojima Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima udjele ili dionice te javnih i

drugih ustanova u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Citiranom odredbom nije izrijekom navedeno da se zabranjuje financiranje političkih stranaka od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, međutim, kako je već spomenutim člankom 2. stavkom 3. Zakona utvrđeno da se političke stranke mogu financirati iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom, držimo da se političke stranke ne mogu financirati iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na bilo koji drugi način osim na način i pod uvjetima koji su ovim Zakonom predviđeni za financiranje iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Nadalje, mišljenja smo da se korištenje poslovnog prostora bez naplate, na temelju ugovora zaključenih s lokalnim jedinicama smatra donacijom u smislu članka 10. stavka 2. i 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojima je propisano, pored ostalog, da se donacijama u smislu ovoga Zakona, smatraju povremene ili redovite uplate kojima fizičke i pravne osobe, političkim strankama dobrovoljno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate (uključujući donacije u ostalim nenovčanim oblicima, kao što su primjerice pokretna ili nepokretna imovina, imovinska prava i sl.). Kako financiranje političkih stranaka putem donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nije način financiranja koji se ovim Zakonom predviđa kao dopušteni način financiranja iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, smatramo da je davanje donacija od strane jedinica lokalne i područne regionalne samouprave, bilo u novcu ili u obliku proizvoda ili usluga, na teret sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, suprotno članku 2. stavku 3. Zakona.

Isto tako, Zakonom o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata („Narodne novine“ 1/07.), koji je bio na snazi u 2010. godini, odnosno u periodu od 10. siječnja 2007. godine do stupanja na snagu Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe 03. ožujka 2011. godine, u članku 15. kojim su bili utvrđeni zabranjeni izvori financiranja, također nije bilo izrijekom navedeno da se zabranjuje financiranje političkih stranaka od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, međutim, u članku 2. u stavku 3. rečenog Zakona, bilo je također utvrđeno da se političke stranke mogu financirati iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom.

Prema članku 3. stavku 2. spomenutog Zakona, donacijama u smislu tog Zakona, također se smatralo i pružanje usluga i davanje proizvoda bez naplate, te držimo da je korištenje poslovnog prostora bez naplate, na temelju ugovora zaključenih sa jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, u smislu odredbe članka 3. stavka 2. tog Zakona, također predstavljalo donacije u obliku usluga.

Kako ni spomenutim ranijim Zakonom nije bila utvrđena mogućnost financiranja političkih stranaka iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave putem donacija, odnosno na bilo koji drugi način osim osiguravanja i isplate sredstava iz proračuna za redovito godišnje financiranje političkih stranaka,

koja su se uplaćivala na žiro račun ogranka političke stranke, smatramo da bi i prema spomenutom ranijem Zakonu, davanje donacija u obliku usluga iznajmljivanja poslovnog prostora bez naplate, od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, također predstavljao nedopušteni način financiranja političkih stranaka, prema članku 2. stavku 3. spomenutog ranijeg Zakona.

O tome obavijest:

Državno izborno povjerenstvo

MINISTAR

Davorin Mlakar